

Weerderivaat stelt aardappelteler gerust

Na de lange droge zomer leek de kans op een natte herfst groot, bedacht ook aardappelteler Henk de Korte. Hij besloot het risico van een verregend rooiseizoen af te dekken met weerderivaten, een soort opties waarbij de uitkering afhangt van variabelen die te maken hebben met het weer.

Het is een toepasselijk moment om over weerrisico's te praten. De landerijen op Walcheren glinsteren van het water, dat vandaag met bakken uit de lucht komt. Vanaf de zee trekt een continue stroom van buien het land op. „Het is een vast patroon. Het zeewater is warm en daarom ontstaan er vanaf de nazomer gemakkelijk buien”, zegt Henk de Korte. Normaal gesproken is de Zeeuwse akkerbouwer er niet zo bang voor. Hij freest altijd direct na de rugopbouw greppels die het water snel kunnen afvoeren. En in natte jaren trekt hij resoluut de cultivator door de lage perceelsdelen om geen rotte knollen in de box te krijgen. „Dat extra werk is natuurlijk niet leuk, maar er moet heel wat gebeuren voor je een kwart van je oogst verliest”, relateert De Korte.

Dit jaar was hij minder gerust op een goede afloop. Begin september was het neerslagtekort opgelopen tot 300 millimeter. „Meestal wordt zo'n tekort op een later tijdstip goedge maakt en dat zat mij niet lekker”, zegt de Korte, die visioenen kreeg van 1998. In dat jaar moest hij 3,5 hectare laten zitten vanwege de aanhoudende regen. Dus toen hij begin september op de aardappeldemodagen in Emmeloord kennismakte met weerderivaten, zag hij daar wel wat in. Marktbureau DCA-Markt uit Lelystad maakte op de beurs reclame voor deze relatief onbekende manier van het indekken van weerrisico's. Weerderivaten zijn een soort opties waarbij de uitkering afhangt van variabelen die te maken hebben met het

◀ Henk de Korte: „Als je 1000 euro per millimeter krijgt, kijk je een stuk vrolijker naar een plensbui”

weer, zoals de hoeveelheid regen in een bepaalde periode. In de landbouw zijn ze niet populair, maar energieleveranciers gebruiken ze bijvoorbeeld om zich in te dekken tegen warme winters. Bouwbedrijven dekken juist de risico's van een strenge winter af.

Euro's per millimeter

Een weerderivaat is naar eigen wens op te tuigen. De Korte koos voor een uitkering bij meer dan 125 millimeter neerslag in de periode van 5 oktober tot en met 15 november. „Ik ging ervan uit dat de grond die hoeveelheid wel aan zou kunnen. Daarna kun je niet meer verder rooien. En na 15 november is de kans klein dat je de oogst nog fatsoenlijk in de schuur krijgt. Vandaar dat ik die datum als einddatum heb genomen”, onderbouwt De Korte zijn keuze. Hij maakte de afspraak dat hij voor elke millimeter die het meer zou regenen dan 125 millimeter 1.000 euro uitgekeerd zou krijgen, met een maximum van 40.000 euro. „Met dat bedrag heb ik een aanzienlijk deel van mijn oogst gedekt, mocht het faliekant mislopen.” De premie voor deze constructie bedroeg 6.400 euro. Omgerekend per hectare is dat een bedrag van 320 euro. Best fors. De Korte: „Ik was er gewoon niet gerust op. De kunst is om een situatie te creëren waarin je altijd kunt blijven lachen. Als je 1.000 euro per millimeter krijgt uitgekeerd, kijk je een stuk vrolijker naar een plensbui!” De dag na het ingaan van de termijn, op 6 oktober, regende het 35 millimeter. Die bui was welkom om de droge Zeeuwse klei wat zachter te maken. In de week erna heeft De Korte zijn aardappelen binnengereden. Pas na de oogst begon het serieuzer te regenen. De hoeveelheid neerslag liep op tot 130,7 millimeter op de peildatum 15 november, ofwel 5,7 millimeter meer dan de afgesproken drempel van 125 millimeter. De Korte kreeg hiervoor 5.700 euro uitgekeerd.

Verzekering

De akkerbouwer kijkt tevreden terug op zijn kennismaking met het weerderivaat. De enige tekortkoming die hij heeft kunnen ontdekken, is dat er voor het aantal millimeters wordt gekeken naar een beperkt aantal weerstations. Voor zijn situatie is Vlissingen de graadmeter en die plaats ligt 10 kilometer verderop. In zijn eigen regenmeter heeft De Korte tussen 5 oktober en 15 november 15 millimeter meer

opgevangen. Verder vindt hij het een eerlijk instrument. „Je weet precies waar je aan toe bent. Er is geen discussie over mogelijk.” Of hij volgend seizoen opnieuw gebruik gaat maken van weerderivaten, kan hij nu nog niet zeggen. „Dit jaar kwamen er toevallig een aantal dingen samen. De lange droge periode zat me niet lekker en het bezoek aan Potato Emmeloord zat nog vers in mijn geheugen. Maar als je de klimatologische ontwikkelingen een beetje volgt, dan lijkt het erop dat we in de toekomst vaker met dit soort situaties te maken krijgen. Dus wie weet.”

Structureel indekken tegen weerrisico's vindt De Korte vooralsnog niet nodig. Het idee van een slechtweer-verzekering spreekt hem niet zo aan. Bij zo'n verzekering draait het niet alleen om millimeters water, maar ook om het percentage schade aan de aardappelen. En schade is altijd op verscheidene manieren te interpreteren. Hij heeft nog niet de behoefte gevoeld om zich te verdiepen in de mogelijkheden die de weerpolissen bieden. Maar de nieuwe, brede weersverzekering die deze winter door de verzekeraars en het ministerie van LNV wordt uitgewerkt, kan daar verandering in brengen. „Daar wil ik nog wel wat meer over lezen.”

Vrije teler

Het verbaast hem dat de overheid meewerkt aan een verzekering. Hij vindt het terecht dat de overheid heeft aangekondigd dat zij bij calamiteiten niet langer met geld over de brug komt. „Waterschade is een ondernemersrisico. Een metselaar staat toch na een nat seizoen ook niet

op de stoep bij de overheid? Dat moet ieder voor zich regelen.” De prijzen voor de aardappelen vormen bovendien een groter risico dan het weer. De Korte is fervent vrije teler en probeert dat maximaal vol te houden. „Ik heb wel een deel onder contract hoor, al kun je je afvragen in hoeverre dat zekerheid biedt. Verder ben ik actief op de termijnmarkt. Je ontkomt er niet aan om naar manieren te zoeken om je risico's kleiner te maken, want je wilt het beste voor je bedrijf.”

Hoe dit jaar financieel gaat uitpakken, is nog een groot vraagteken. Net als de meeste andere telers kampt De Korte met rooischade in zijn partijen. Boven op de hoop krabt de akkerbouwer met zijn duimnagel over een aantal knollen. Verkurkte plekje vlak onder de schil verraden dat de knollen het zwaar hebben gehad. Het is afwachten met welk deel van de oogst zijn afnemers uit de voeten kunnen. En of zij hun eisen ten aanzien van de kwaliteit nog bijstellen. „Normaal gesproken zeg ik altijd: hoe droger de zomer, hoe beter. Maar dit jaar is een uitzondering.”

HET BEDRIJF

Henk de Korte runt samen met zijn vrouw Helene een veelzijdig bedrijf in het Zeeuwse Biggekerke. Zij hebben een minicamping, een constructiebedrijf en een akkerbouwbedrijf. De constructiewerkzaamheden bestaan uit machinebouw en laswerk. De Korte maakt onder meer greppelfrezen, die te koop zijn onder het merk Easydrain. De hoofdtak van het bedrijf is nog altijd akkerbouw, met een omvang van ongeveer 50 hectare. De grondsoort is klei. Op 20 hectare teelt De Korte consumptieaardappelen van het ras Bintje. Daarvan is het grootste gedeelte vrij.